

คำแนะนำการใช้คลอรีนกรณีที่สูงสีย และหรือมีการระบาดของโรคติดต่อทางอาหารและน้ำ

นางลิเลียน วิวัฒน์ งานอนามัยสิ่งแวดล้อม

การจัดหาน้ำสะอาด

1. ควรตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอให้น้ำจากระบบประปาทุกชนิด มีสารคลอรีนตกค้างในน้ำที่ปลายก๊อกน้ำ ควรมีความเข้มข้น 0.2 มิลลิกรัม/ลิตร (ppm) โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค อุจจาระร่วงอย่างแรง สารคลอรีนตกค้างในน้ำที่ปลายก๊อกน้ำควรมีความเข้มข้น 0.5 มิลลิกรัม/ลิตร (ppm)
2. หากประชาชนนำน้ำจากแม่น้ำหรือลำคลองหรือแหล่งผิวดินอื่นๆ มาใช้โดยตรง ควรปรับปรุงคุณภาพน้ำ และฆ่าเชื้อโรคในน้ำให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำของกระทรวงสาธารณสุข
3. รถบรรทุกน้ำที่ออกช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยแล้ง ไม่ควรใส่คลอรีนก่อน และ/หรือระหว่างบรรทุกน้ำ เนื่องจากคลอรีนทำลายพื้นผิวที่สัมผัสได้ จึงควรใส่คลอรีนก่อนแจกน้ำ ให้ประชาชน ในกรณีที่จ่ายน้ำโดยตรงแก่ประชาชน หนึ่ง ควรตรวจให้มีสารคลอรีนตกค้างในน้ำ 2 มิลลิกรัม/ลิตร (ppm) แต่ถ้านำน้ำไปใส่เก็บกักในภาชนะเก็บกักน้ำของชุมชน เช่น ฝ. 33 หรือ ฝ. 99 เป็นต้น ควรตรวจว่ามีคลอรีนตกค้างในน้ำมีความเข้มข้นระหว่าง 0.2 – 0.5 มิลลิกรัม/ลิตร (ppm)
4. ให้ประชาชนคั้นน้ำสะอาดหรือน้ำต้มสุกจนเดือดจัดติดต่อกันนาน 1 นาที
5. ทำน้ำให้สะอาดโดยการฆ่าเชื้อโรคในน้ำใสที่ผ่านการตกตะกอนหรือการกรองด้วยผงปูนคลอรีนความเข้มข้น 60% จำนวนครึ่งช้อนชา (ประมาณ 2 กรัม) ต่อน้ำสะอาด 10 ลิตร (น้ำ 200 ลิตร) ซึ่งจะให้สารคลอรีนอิสระความเข้มข้น 5 มิลลิกรัม/ลิตร (ppm) ทิ้งไว้ 30 นาทีก่อนนำไปใช้

ล้างตลาด

- ดำเนินการฆ่าเชื้อโรคโดยใช้ผงปูนคลอรีนผสมน้ำในอัตราส่วน ผงปูนคลอรีน 60% จำนวน 4 กรัม (1 ช้อนชา) ต่อน้ำ 1 ลิตร (20ลิตร) แล้วนำน้ำใสส่วนบนใส่ลงในฝักบัวรดน้ำ ราดลงบริเวณแผงทางเดินร่องระบายน้ำเสียให้ทั่ว แล้วทิ้งไว้ประมาณ 5-10 นาทีก่อนจะล้างออก
- บนแผงหรือพื้นที่มีคราบไขมันจับ ใช้สารกำจัดไขมัน ใช้สารซักฟอก หรือสารกำจัดคราบไขมัน เช่น โซดาไฟ (ผสมในอัตราส่วนโซดาไฟ 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 10 ลิตร) และใช้แปรงลวดถู ช่วยในการขจัดคราบไขมัน

ล้างผักสด ผลไม้

· ให้สะอาด โดยเฉพาะผักผลไม้ที่รับประทานสด ควรแช่น้ำผสมปูนคลอรีน ความเข้มข้น 50 มิลลิกรัม/ลิตร (ppm) หรือ ใช้ผงปูนคลอรีนความเข้มข้น 60% จำนวนครึ่งช้อนชา ต่อน้ำสะอาด 1 ปีบ (20 ลิตร) อย่างน้อย 3-15 นาที

การล้างภาชนะอุปกรณ์

· โดยแช่ภาชนะอุปกรณ์ที่ล้างแล้วในน้ำผสมน้ำปูนคลอรีน ความเข้มข้น 100 มิลลิกรัม/ลิตร

ระดับคลอรีนสำหรับระบบแจกจ่ายน้ำในบริเวณเพื่อครัวระดับภาค

ค่าต่ำสุดของคลอรีนตกค้าง

- ที่ทุกจุดตรวจของระบบประปา 0.5 มิลลิกรัม/ลิตร
- ที่ก๊อกน้ำสาธารณะ 1.0 มิลลิกรัม/ลิตร
- ในรถบรรทุกน้ำเมื่อเวลาเติมน้ำ 2.0 มิลลิกรัม/ลิตร

ต้องมีการตรวจค่าต่ำสุดของคลอรีนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้แน่ใจว่าเป็นไปตามมาตรฐานนี้

การทำน้ำให้ปลอดภัยด้วยคลอรีน

การทำน้ำสารละลายคลอรีน (ความเข้มข้น 1 %) ใช้น้ำ 1 ลิตร ละลายอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

สารที่ใช้ (% ความเข้มข้นของคลอรีนตามน้ำหนัก)	ปริมาณ
แคลเซียมไฮโปคลอไรท์ (70 %)	15 กรัม
หรือ ผงฟอกขาวหรือปูนคลอรีน (30 %)	33 กรัม
หรือ โซเดียมไฮโปคลอไรท์ (5 %)	250 ซี ซี
หรือ โซเดียมไฮโปคลอไรท์ (10 %)	110 ซี ซี

เมื่อละลายเรียบร้อยแล้วให้เก็บไว้ในภาชนะทึบแสงที่มีฝาปิด ซึ่งวางไว้ในที่เย็น และใช้ให้หมดภายใน 1 เดือน

ปริมาณน้ำสารละลายคลอรีน เพื่อทำน้ำให้ปลอดภัย

ปริมาณน้ำที่ต้องการทำให้ปลอดภัย	ปริมาณน้ำสารละลายฯ ที่ต้องผสม
1 ลิตร	0.6 ซี ซี หรือ 3 หยด
10 ลิตร	6 ซี ซี
100 ลิตร	60 ซี ซี

ผสมทิ้งไว้ 30 นาที ก่อนนำไปใช้ (คลอรีนตกค้างหลัง 30 นาที ควรวัดได้ประมาณ 0.2-0.5 มิลลิกรัม/ลิตร) ถ้าน้ำขุ่น ก่อนผสมต้องกรองก่อนหรือไม่เช่นนั้น ควรเปลี่ยนไปใช้วิธีต้มให้เดือดจัด แทนการใส่คลอรีน

การเตรียมส่วนผสมในกรณีฉุกเฉิน

ในกรณีฉุกเฉิน ขณะที่กำลังดำเนินการก่อสร้างส้วมถาวร อาจชุดส่วนผสมง่ายๆ เพื่อใช้เป็นที่กำจัดสิ่งขับถ่ายชั่วคราว ส้วมหลุมดังกล่าวควรมีขนาด 30 ซม. x 30 ซม. ลึก 50 ซม. โดยอยู่ห่างจาก บ่อน้ำ และแหล่งน้ำ และไม่ควรขิมถึงแหล่งน้ำใต้ดินได้
หลังการใช้ส้วมหลุมแต่ละครั้งควร โรยดินกลบไว้ชั้นหนึ่ง แต่สำหรับพื้นที่ที่กำลังมีการระบาดของ อหิวาต์ควาร โรยด้วยผงปูนขาวทุกวัน